NIEUWSBRIEF
November 2024

Voorwoord Johan Baltes

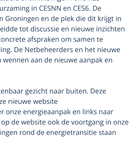

Alle reden om positief terug te blikken op de eerste vergaderingen van de Energy Board en Groninger Energietafel. Veel bekende gezichten. Toch was het even wennen aan de nieuwe opzet. Want naast RES-Groningen zijn nu ook pMIEK, Warmtetransitie en verduurzaming van de industrie betrokken. Natuurlijk gaat in het begin niet alles vanzelf. Zonder wrijving geen glans zullen we maar zeggen. Maar we zijn van de kant. En meteen al werden de kracht en mogelijkheden van onze Groninger Energie Aanpak duidelijk. Dat smaakt wat mij betreft naar meer.

Niet eerder was de agenda van de Energietafel zo gevarieerd: de actuele ontwikkelingen rond RES-Groningen, pMIEK-projecten, warmtetransitie en industriële verduurzaming in CESNN en CES6. De provincie schetste het proces rond het Programma energiesysteem Groningen en de plek die dit krijgt in het nieuwe Omgevingsbeleid. De grote variatie aan onderwerpen leidde tot discussie en nieuwe inzichten in samenhang en synergie. En, misschien wel het belangrijkst, tot concrete afspraken om samen te werken. Ook de Energy Board vergaderde in de nieuwe samenstelling. De Netbeheerders en het nieuwe ministerie Klimaat en Groene Groei schoven nu aan. Ook hier even wennen aan de nieuwe aanpak en werkwijze.

De Groninger Energie Aanpak treedt voortaan met een nieuw herkenbaar gezicht naar buiten. Deze nieuwsbrief is daarvan een eerste voorbeeld. Ik wijs u graag op onze nieuwe website www.groningerenergieaanpak.nl. U vindt hier volop informatie over onze energieaanpak en links naar andere interessante bronnen voor informatie. Volgend jaar kunt u op de website ook de voortgang in onze provincie volgen. Daar wordt nog hard aan gewerkt. Alle ontwikkelingen rond de energietransitie staan dan mooi op één plek.

We zijn druk bezig met de voorbereiding van belangrijke mijlpalen in 2025. Denk aan de voortgangsrapportage RES 3.0 inclusief de Regionale Structuur Warmte en het meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat, het pMIEK 3.0.

Volop werk aan de winkel. Met de Energy Board en de Energietafel hebben we daarvoor de bestuurlijke en maatschappelijke betrokkenheid in ieder geval goed georganiseerd.

Johan Baltes
Voorzitter Groninger Energietafel & Energy Board

Actueel nieuws

In 2025 besluit over Programma Energie
Hoe zorgen we er in de provincie Groningen voor dat inwoners en bedrijven in 2050 kunnen rekenen op een betrouwbaar, betaalbaar en beschikbaar energiesysteem? Een systeem dat bovendien past in het Groninger landschap. Vanuit het principe Brede Welvaart vindt de toets plaats of dit toekomstige energiesysteem aan al deze criteria voldoet. Met het Programma Energie werkt de provincie aan deze opgave. Lees verder

Bijeenkomst batterijopslag voorziet in behoefte
De opslag van elektriciteit in batterijen is een snel opkomende en ook zeer noodzakelijke ontwikkeling. Vandaar dat de provincie Groningen hierover al twee jaar bijeenkomsten organiseert. Provincie, netbeheerders, Rijk en gemeenten praten elkaar twee keer per jaar bij en wisselen informatie uit over nieuwe beleidsontwikkelingen. In oktober vond voor het eerst een gezamenlijke bijeenkomst plaats met de collega's uit Drenthe. Een goed bezochte bijeenkomst met presentaties van RVO, provincies, netbeheerders Tennet en Enexis en Veiligheidsregio's. Ook was er veel gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan. Ten opzichte van de eerdere bijeenkomsten waren er veel nieuwe gezichten. We zijn blij dat er collega's van de Omgevingsdienst, vergunningverlening, ruimtelijke ordening en energie en duurzaamheid aanwezig waren. We denken inmiddels al weer na hoe we een vervolg kunnen geven aan deze bijeenkomst.

Nieuw in de Energy Board

Sinds kort maken Gasunie en Enexis deel uit van de Energy Board. Beide grijze spelers in de energietransitie. Namens netbeheerder Enexis is directeur Energiesysteem en Transitie Daphne Verreth toegetreden tot de Energy Board. Voor haar en Enexis is het met name van belang dat de deelnemers plannen eerder en beter op elkaar kunnen afstemmen. Bijvoorbeeld als het gaat om de benodigde ruimte, procedures en maatschappelijke kosten. Het is goed om samen te kijken naar elkaars plannen en wat die betekenen voor het toekomstbestendig energiesysteem. Daaraan werken is wat mij betreft een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Voor ons zijn de overleggen van Groninger Energietafel en Energy Board goede gelegenheden om onze partners en stakeholders inzicht te geven in onze uitdagingen en investeringsplannen. Op die manier verrassen we elkaar niet en zijn we in staat de samenwerking met elkaar te zoeken. Uiteraard met respect voor ieders rol en verantwoordelijkheden.'

Directeur Industrieclusters Robert van Tuinen vertegenwoordigt Gasunie in de Energy Board. Zijn organisatie is volop bezig met de overgang van aardgas naar groen gas en waterstof. Ook werkt Gasunie aan de aanleg en het beheer van netwerken voor warmte en CO_2. Voor Gasunie is deelname aan de Energyboard en de Groninger EnergieTafel belangrijk om regionale ontwikkelingen af te stemmen. 'Van onze kant kunnen we waardevolle inzichten bieden in de ontwikkeling van groen gas en waterstofnetwerken en in de aanleg en het beheer van warmte- en CO_2-netwerken', aldus Robert. 'We hopen door onze deelname aan de Groninger EnergieTafel en Energy Board waardevolle samenwerkingsverbanden te smeden en nieuwe kennis en inzichten op te doen. Dit kan ons helpen bij het versnellen van de energietransitie waarbij sprake is van betaalbaarheid, efficiëntie en een geïntegreerd energiesysteem. Daarnaast zijn we benieuwd naar de ervaringen en best practices van andere organisaties en stakeholders. Zo kunnen we onze eigen processen en projecten verbeteren.'

Nieuwe stappen in de warmtetransitie

Om voortgang te blijven boeken in de warmtetransitie is afstemming en samenwerking cruciaal. Alle partijen staan tenslotte voor dezelfde complexe opgave. Bestuurlijk en ambtelijk zijn hiervoor afgelopen periode meerdere stappen gezet.

Bestuurlijke zorgen
In een werksessie over de warmtetransitie waren er bestuurlijke zorgen over betaalbaarheid en toekomstbestendigheid. Lees verder

12 december: Warmtetransitiedag in Appingedam
Op 12 december organiseert het Warmtehuis in Appingedam een Warmtetransitiedag voor overheden en partners in de warmtetransitie. In de ochtend gaat het over maatregel 29, 's Middags staat de betekenis van de warmtetransitie voor verschillende doelgroepen centraal.

Cluster Energie presenteert actuele strategie

Het Cluster Energie Strategie Noord-Nederland overhandigde in september de strategie CES 3.0 aan minister Hermans van Groene Groei. Deze strategie beschrijft voor de industrie kansen, uitdagingen en projecten die worden opgepakt zoals CO2nstrance, Electrolysers, zoutcavernes en warmteleidingen.

In deze Cluster Energiestrategie (CES) brengt de industrie in het cluster Eemshaven, Delfzijl en Emmen de toekomstige energiebehoefte in beeld. Met name de behoefte aan elektriciteit is fors. Met behulp verduurzamen vooral door te elektrificeren. Ook de toenemende behoefte aan groene waterstof vraagt veel elektriciteit. In deze derde CES zijn de uitdagingen vergelijkbaar met eerdere versies: netverzwaring, wind op zee en aanlanding, elektrolyse voor het maken van groene waterstof. Lees verder

pMIEK 2.0 in de steigers

Het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat, pMIEK moet ervoor zorgen dat het energiesysteem ontwikkelingen in de regio kan bijhouden. Nu lukt dat niet altijd, een voorbeeld daarvan is de netcongestie die we nu ervaren en die ervoor zorgt dat niet alles meer kan. Overheden en netbeheerders doen er alles aan om dit op te lossen. Voor de korte en lange termijn. Lees verder

Maak kennis met Waterbedrijf Groningen

Via de Groninger Energietafel (GET) zijn diverse belanghebbende organisaties bij de Groninger Energieaanpak betrokken. In deze nieuwsbrief laten we leden van de GET aan het woord. Dit keer: Mario Post, omgevingsmanager van Waterbedrijf Groningen.

De meeste mensen hebben met Waterbedrijf Groningen te maken als ze thuis de kraan opendraaien. Het bedrijf, met alle gemeenten en de Provincie als aandeelhouder, is namelijk verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Groningen. Maar het bedrijf doet meer. Het levert via North Water, een joint venture van Waterbedrijf Groningen en Evides Industriewater, proceswater aan bedrijven en is samen met de gemeente Groningen aandeelhouder van WarmteStad. Dit is het warmtebedrijf in de stad Groningen dat met de warmte van lokale datacentra woningen warm houdt. Heeft u dan ook niet verwonderlijk dat Waterbedrijf Groningen al vanaf het begin bij de RES betrokken is. Lees verder

Ga naar de website van de Groninger Energieaanpak

In de Groninger Energieaanpak werken overheden, energiesector en bedrijven samen aan de energietransitie. Het gaat daarbij om duurzame opwek via de Regionale Energiestrategie, warmtetransitie, duurzame industrie en het nieuwe toekomstbestendige energiesysteem. Wilt u op de hoogte blijven van de ontwikkelingen rond de Groninger Energieaanpak? Meld u dan aan voor de nieuwsbrief via communicatie@resgroningen.nl

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. • Voor een goede ontvangst voegt u communicatie@resgroningen.nl toe aan uw adresboek.

Laposta